

Sınrsız Eğitim ve Araştırma Dergisi

The Journal of Limitless Education and Research

*Temmuz 2020
Cilt 5, Sayı 2*

*July 2020
Volume 5, Issue 2*

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi
Temmuz 2020, Cilt 5, Sayı 2
The Journal of Limitless Education and Research
July 2020, Volume 5, Issue 2

Sahibi

Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ

Owner

Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ

Editör

Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK

Editor in Chief

Assoc. Prof. Dr. Ayşe Derya IŞIK

Editör Kurulu

Prof. Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI
Doç. Dr. Ayşe ELİÜŞÜK BÜLBÜL
Doç. Dr. Bilge BAĞCI AYRANCI
Doç. Dr. Burçin GÖKKURT
Doç. Dr. Gülden TÜM
Doç. Dr. Nevin AKKAYA
Doç. Dr. Oğuzhan KURU
Doç. Dr. Özlem BAŞ
Doç. Dr. Serpil ÖZDEMİR
Doç. Dr. Süleyman Erkam SULAK
Doç. Dr. Tanju DEVECİ
Dr. Aysun Nüket ELÇİ
Dr. Burcu ÇABUK
Dr. Çağın KAMIŞÇIOĞLU
Dr. Gülenaz ŞELÇUK
Dr. Menekşe ESKİCİ
Dr. Yasemin BÜYÜKŞAHİN

Editorial Board

Prof. Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI
Assoc. Prof. Dr. Ayşe ELİÜŞÜK BÜLBÜL
Assoc. Prof. Dr. Bilge BAĞCI AYRANCI
Assoc. Prof. Dr. Burçin GÖKKURT
Assoc. Prof. Dr. Gülden TÜM
Assoc. Prof. Dr. Nevin AKKAYA
Assoc. Prof. Dr. Oğuzhan KURU
Assoc. Prof. Dr. Özlem BAŞ
Assoc. Prof. Dr. Serpil ÖZDEMİR
Assoc. Prof. Dr. Süleyman Erkam SULAK
Assoc. Prof. Dr. Tanju DEVECİ
Dr. Aysun Nüket ELÇİ
Dr. Burcu ÇABUK
Dr. Çağın KAMIŞÇIOĞLU
Dr. Gülenaz ŞELÇUK
Dr. Menekşe ESKİCİ
Dr. Yasemin BÜYÜKŞAHİN

Dil Uzmanı

Doç. Dr. Bilge BAĞCI AYRANCI
Doç. Dr. Serpil ÖZDEMİR
Dr. Arzu ÇEVİK
Dr. İbrahim Halil YURDAKAL

Philologist

Assoc. Prof. Dr. Bilge BAĞCI AYRANCI
Assoc. Prof. Dr. Serpil ÖZDEMİR
Dr. Arzu ÇEVİK
Dr. İbrahim Halil YURDAKAL

Yabancı Dil Sorumlusu

Doç. Dr. Gülden TÜM
Doç. Dr. Tanju DEVECİ
Dr. Çağın KAMIŞÇIOĞLU

Foreign Language Specialist

Assoc. Prof. Dr. Gülden TÜM
Assoc. Prof. Dr. Tanju DEVECİ
Dr. Çağın KAMIŞÇIOĞLU

İletişim

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Derneği
06590 ANKARA - TÜRKİYE
e-posta: editor@sead.com.tr
sead@sead.com.tr

Contact

Limitless Education and Research Association
06590 ANKARA - TURKEY
e-mail: editor@sead.com.tr
sead@sead.com.tr

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi (SEAD), yılda üç kez yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Yazıların sorumluluğu, yazarlarına aittir.

Journal of Limitless Education and Research (J-LERA) is an international refereed journal published three times a year. The responsibility lies with the authors of papers.

İNDEKSLER

Kapak: Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK-Dr. Barış ÇUKURBAŞI

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi, Cilt 5, Sayı 2

The Journal of Limitless Education and Research, Volume 5, Issue 2

Yayın Danışma Kurulu (Editorial Advisory Board)

- Prof. Dr. A. Gani ARIKAN, Selçuk Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ahmet ATAÇ, Celal Bayar Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ahmet GÜNŞEN, Trakya Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ahmet KIRKILIÇ, Ağrı Çeçen Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ali MEYDAN, Nevşehir Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ali Murat GÜLER, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ali Osman ALAKUŞ, Dicle Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ali Ulvi YILMAZER, Ankara Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ali YAKICI, Gazi Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Asuman DUATEPE PAKSU, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU, Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ayfer KOCABAŞ, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Christina FREI, University of Pennsylvania, USA
Prof. Dr. Efe AKBULUT, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Emine KOLAÇ, Anadolu Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Emre ÜNAL, Ömer Halis Demir Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Erika H. GILSON, Princeton University, USA
Prof. Dr. Erkut KONTER, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Erol DURAN, Uşak Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ersin KIVRAK, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Esra BUKOVA GÜZEL, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ, Ankara Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Fredricka L. STOLLER, Northern Arizona University, USA
Prof. Dr. Hüseyin KIRAN, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Jack C RICHARDS, University of Sydney, Avustralia
Prof. Dr. Kamil İŞERİ, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Levent MERCİN, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Liudmila LESCHEVA, Minsk State Linguistics University, Belarus
Prof. Dr. Mehmet Ali AKINCI, Rouen University, France
Prof. Dr. Meliha YILMAZ, Gazi Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Merih Tekin BENDER, Ege Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Mustafa Murat İNCEOĞLU, Ege Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Nergis BİRAY, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Nesrin İŞİKOĞLU ERDOĞAN, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Nil DUBAN, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Nurettin ŞAHİN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Perihan YALÇIN, Gazi Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Pınar GİRMEK, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Sabri SİDEKLİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Selma YEL, Gazi Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Serap BUYURGAN, Başkent Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Serdar TUNA, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Songül ALTINIŞIK, TODAİE Emekli Öğretim Üyesi, Türkiye
Prof. Dr. Süleyman İNAN, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Şafak ULUÇINAR SAĞIR, Amasya Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Şahin KAPIKIRAN, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Şerif Ali BOZKAPLAN, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Tahir KODAL, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Todd Alan PRICE, National-Louis University, USA
Prof. Dr. Tom GILLPATRICK, Portland State University, USA
Prof. Dr. Turan PAKER, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. William GRABE, Northern Arizona University, USA
Assoc. Prof. Dr. Apollinaria AVRUTINA, St. Petersburg State University, Russia
Assoc. Prof. Dr. Carol GRIFFITHS, University of Leeds, UK
Assoc. Prof. Dr. Elza SEMEDOVA, Khazar Universty, Azerbaijan
Assoc. Prof. Dr. Galina MISKINIENE, Vilnius University, Lithuania
Assoc. Prof. Dr. Könül HACIYEVA, Azerbaijan National Academy of Sciences, Azerbaijan
Assoc. Prof. Dr. Salah TROUDI, University of Exeter, UK
Assoc. Prof. Dr. Sevinc QASİMOVA, Bakü State University, Azerbaijan
Assoc. Prof. Dr. Spartak KARDIU, Tiran University, Albania
Assoc. Prof. Dr. Suzan CANHASI, University of Prishtina, Kosovo
Assoc. Prof. Dr. Şaziye YAMAN, American University of the Middle East (AUM), Kuwait
Assoc. Prof. Dr. Tanju DEVECİ, Khalifa University of Science and Technology, UAE
Assoc. Prof. Dr. Xhemile ABDIU, Tiran University, Albania
Doç. Dr. Abdullah ŞAHİN, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Abdurrahman ŞAHİN, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Anıl ERTOK ATMACA, Karabük Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Aydın ZOR, Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ayşe Derya İŞİK, Bartın Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Ayşe ELİÜŞÜK BÜLBÜL, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Berna Cantürk GÜNHAN, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Bilge AYRANCI, Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Burçin GÖKKURT ÖZDEMİR, Bartın Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Demet GİRGİN, Balıkesir Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Duygu UÇGUN, Ömer Halis Demir Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Esin Yağmur ŞAHİN, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Feryal BEYKAL ORHUN, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Fulya ÜNAL TOPÇUOĞLU, Dumlupınar Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Gizem SAYGILI, Karaman Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Gülden TÜM, Çukurova Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Güliz AYDIN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Hakan UŞAKLI, Sinop Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Hüseyin ANILAN, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. İbrahim COŞKUN, Trakya Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Melek ŞAHAN, Ege Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Meltem DEMİRCİ KATRANCI, Gazi Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Nazan KARAPINAR, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Neslihan BAY, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Nevin AKKAYA, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Orhan KUMRAL, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Özlem BAŞ, Hacettepe Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ruhan KARADAĞ, Adıyaman Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Salim PİLAV, Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Sevgi ÖZGÜNGÖR, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Seyfi ÖZGÜZEL, Çukurova Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Sibel KAYA, Kocaeli Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Süleyman Erkam SULAK, Ordu Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ufuk YAĞCI, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Vesile ALKAN, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Yalçın BAY, Anadolu Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Zafer TANGÜLÜ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Dr. A. Işıl ULUÇAM-WEGMANN, Universität Duisburg-Essen, Deutschland
Dr. Feride HATİBOĞLU, University of Pennsylvania, USA
Dr. Hanane BENALI, American University of the Middle East (AUM), Kuwait
Dr. Nader AYİŞH, Khalifa University of Science and Technology, UAE
Dr. Nurcan KÖSE, American University of the Middle East (AUM), Kuwait
Dr. Ulaş KAYAPINAR, American University of the Middle East (AUM), Kuwait

Sınrsız Eğitim ve Araştırma Dergisi, Cilt 5, Sayı 2

The Journal of Limitless Education and Research, Volume 5, Issue 2

Bu Sayının Hakemleri (Referees of This Issue)

Doç. Dr. Bilge BAĞCI AYRANCI, Adnan Menderes Üniversitesi

Doç. Dr. Döndü Neslihan BAY, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Doç. Dr. Gülden TÖM, Çukurova Üniversitesi

Doç. Dr. Gülsün şAHAN, Bartın Üniversitesi

Doç. Dr. Nevin AKKAYA, Dokuz Eylül Üniversitesi

Doç. Dr. Serpil ÖZDEMİR, Bartın Üniversitesi

Doç. Dr. Süleyman Erkam SULAK, Ordu Üniversitesi

Dr. Görkem AVCI, Bartın Üniversitesi

Dr. Mustafa ERSOY, Cumhuriyet Üniversitesi

Dr. Yasemin BÜYÜKşAHİN, Bartın Üniversitesi

Değerli Okuyucular,

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisinin Temmuz 2020 sayısını sunmaktan mutluluk duyuyoruz. Sınırsız Eğitim ve Araştırma Derneği (SEAD) olarak 2016 yılından bu yana kesintisiz olarak yayınladığımız Dergimizin amacı, eğitim ve araştırma alanına bilimsel katkı sağlamaktır. Bunun için kuramsal ve uygulamalı çalışmaları yayınlama, bilimsel bilgileri ulusal ve uluslararası düzeyde paylaşma, yeni bilgiler üretilmesine ortam hazırlama çalışmalarına öncelik verilmektedir.

Dergimizin Bilim Kurulu yurt içi ve yurt dışında görevli akademisyenlerin katkılarıyla giderek güçlenmektedir. Akademik kalitesinden ödün vermeden yayın hayatına devam eden Dergimizin hazırlanmasında emeği geçen bütün editör, yazar ve hakemlere teşekkür ediyoruz.

Yılda üç sayı olarak yayınlanan Dergimiz çeşitli ulusal ve uluslararası düzeydeki indekslerde taranmakta ve çok sayıda atıf almaktadır. 2019 yılı SOBIAD etki faktörü 0,3 olan Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisinin bu sayısında eğitimle ilgili 5 bilimsel araştırmaya yer verilmiştir.

Dergimiz, eğitim ve araştırma alanına yönelik makalelerin yanı sıra disiplinler arası akademik çalışmaların yer aldığı seçkin bir yayın olarak okuyucularla buluşmaya devam edecektir.

Dergimizin eğitim ve araştırma alanına katkılar getirmesini diliyoruz. Saygılarımızla.

SINIRSIZ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA DERNEĞİ

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi, Cilt 5, Sayı 2

The Journal of Limitless Education and Research, Volume 5, Issue 2

İÇİNDEKİLER

Makale Türü: Araştırma

Firdevs GÜNEŞ

- Türkçe Öğretiminde “Hazırlıksız Konuşma” Sorunu
“Unprepared Speaking” Problem in Turkish Teaching 109-124

Sevda KOÇ AKRAN, İnci KOCAMAN GELİR

- Karikatüre Dayalı Uygulamaların Okul Öncesi Çocuklarının İletişim Becerilerine Etkisi
The Effect of Caricature Based Applications on the Communication Skills of Preschool Children 125-148

Mustafa SAYİM, Ayşe Derya IŞIK

- Üstün Yetenekli Tanısı Almış Öğrencilerin Akranları ile Karşılaştırıldığı Lisansüstü Çalışmaların Tematik İncelenmesi
Thematic Examination of Postgraduate Studies in Comparison of Peers of Gifted Students with Their Peers 149-166

Sevgi GENÇ KÖYLÜ, Ayşe Derya IŞIK

- Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenme Kaygısı Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması
Anxiety Scale in Learning Turkish as a Foreign Language: Validity and Reliability Study 167-181

Makale Türü: Derleme

Gülizar NACAR

- Bedensel Zekâ ile Drama Arasındaki İlişki
The Relationship Between Physical Intelligence And Drama 182-193

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi
Cilt 5, Sayı 2, 167 - 181
The Journal of Limitless Education and Research
Volume 5, Issue 2, 167 - 181

DOI: 10.29250/sead.754276

Gönderilme Tarihi: 17.06.2020

Makale Türü: Araştırma

Kabul Tarihi: 06.07.2020

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenme Kaygısı Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Sevgi GENÇ KÖYLÜ, Bartın Üniversitesi, genckoylusevgi@gmail.com

Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK, Bartın Üniversitesi, aysederyaisik@gmail.com

Özet: Bu çalışmanın amacı, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin dört dil becerisi olan dinleme, konuşma, okuma ve yazmaya yönelik kaygılarını ölçmeyi hedefleyen bir ölçme aracı geliştirilmesidir. Ölçeğin oluşturulması amacıyla ulusal ve uluslararası alan taraması yapılmış ve 94 maddeden oluşan kaygı ölçeği oluşturulmuştur. Ölçeğin görünüş geçerliğini belirlemek için ölçek yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında çalışan 2 okutman ve 3 öğretim üyesinin uzman görüşleri alınarak sorularda değişiklikler yapılmıştır. Uzman görüşüne göre son formun geçerliği %92,76 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin denemesi İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi öğrencileri ve sosyal medyadan ulaşılan toplam 123 öğrenci üzerinde uygulanmıştır. Analizler sonucunda ölçeğin dinleme kaygısı, yazma kaygısı, konuşma kaygısı ve okuma kaygısı olmak üzere 4 alt boyuttan oluştuğu belirlenmiştir. Ölçeğin iç geçerliğe sahip olduğu kanıtlanmıştır. Cronbach Alfa (α) güvenilirlik katsayısı birinci alt boyut için 0,95, ikinci alt boyut için 0,92, üçüncü alt boyut için 0,90, dördüncü alt boyut için 0,91 ve Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kaygı Ölçeği için 0,96 olarak hesaplanmıştır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kaygı ölçeğinin dil öğretimindeki tüm becerilere yönelik kaygıyı ölçebilecek düzeyde, geçerli ve güvenilir bir veri toplama aracı olarak kullanılabilceği tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Yabancı dil olarak Türkçe, kaygı, ölçek, geçerlik ve güvenilirlik.

Anxiety Scale in Learning Turkish as a Foreign Language: Validity and Reliability Study

Abstract: The aim of this study is to develop a measurement tool that aims to measure the anxiety of students learning Turkish as a foreign language, which is four skills, listening, speaking, reading, and writing. In order to establish the scale, a national and international field survey was conducted and an anxiety scale consisting of 94 items was created. In order to determine the validity of the scale, the scale was changed by taking expert opinions by 2 lecturers teaching Turkish to foreigners and 3 academics working in teaching Turkish to foreigners. According to the expert opinions, the validity of the final form was calculated as 92.76%. The experiment of the scale was conducted on 123 students reached from social media and the Language Center at Istanbul University, Turkey. As a result of the analyses, it was determined that the scale consists of 4 sub-dimensions: listening anxiety, writing anxiety, speaking anxiety, and reading anxiety. The scale has been proved to have internal validity. It was calculated as 0.95 for the first sub-dimension, 0.92 for the second sub-dimension, 0.90 for the third sub-dimension, 0.91 for the fourth sub-dimension; Cronbach's Alpha (α) reliability coefficient was calculated as 0.96. for the Anxiety Scale in Teaching Turkish as a Foreign Language. It has been determined that the anxiety scale in Turkish teaching as a foreign language can be used as a valid and reliable data collection tool to measure all skills.

Keywords: Teaching Turkish as a foreign language, anxiety, scale, validity and reliability.

Künyesi: Genç Köylü, S. ve Işık, A. D. (2020). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenme Kaygısı Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 5(2), 167-181. DOI: 10.29250/sead.754276.

Birinci Yazar Orcid No: 0000-0030-0026-2708

İkinci Yazar Orcid No: 0000-0002-9867-0904

1. Giriş

Türkçe tarih boyunca eğitim, kültür, ticaret, savaşlar ve birçok sebepten dolayı farklı kültürlerle bir arada bulunmuş ve farklı milletler tarafından da öğrenilmiştir. Günümüzde de küreselleşen dünya ile yine benzer sebepler olan eğitim, ticaret, turizm ve iş olanakları gibi sebeplerle rağbet gören bir dildir (Altunkaya, 2015). Bu nedenlerden dolayı Türkçe öğrenme oranı artmış ve ilgilenen kurumlarda da artış görülmüştür (Güzel ve Barın, 2013). Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi 80'li yıllarda başlamış olan ve son yıllarda oldukça rağbet gören yeni bir alan olmuştur (Çelik, 2014). Yabancılar Türkçe öğretimi Boğaziçi Üniversitesi Türk Dili ve Kültürü programı ile 1982 yılında başlamış ve Ankara Üniversitesi TÖMER merkezinin kurulmasıyla devam etmiştir ve daha sonra birçok üniversitede TÖMER (Türkçe Öğretim Merkezi) ya da dil merkezi yabancılar Türkçe öğretimi konusunda çalışmalar yapmışlardır (Erdil, 2018).

Kaygı, normal olmayan bir durumu ve nedeni bilinmeyen aşırı korku halini ve bu duygulara karşı verilen bir tür tepki halini oluşturmaktadır (Seven, 2008). Dil öğrenirken insanlarda kaygı oluşabilmektedir. Bu kaygı türü yabancı dil kaygısı şeklinde tanımlanmıştır (Horwitz ve Cope, 1986). MacIntyre ve Gardner'e (1986) göre kaygının öğrenme ve performansta eksikliklere yol açtığını belirtilmektedir. Öğrenciler dil öğrenirken öğrenmek istedikleri dil ile alakalı motive olmaları durumunda ve gerekli zaman ve çabayı gösterdiklerinde bu dil hakkında olumlu fikirlere sahip olabilirler (Tüm ve Griffiths, 2019). Bu gibi durumlarda kaygı durumları da oluşabilir. Dolayısıyla Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bireylerde de benzer kaygılar görülebilir. Yabancı dil kaygısı ve yabancı dil olarak Türkçe kaygısı birbirlerine yakın kavramları oluşturmaktadırlar. Yabancı dil kaygısı daha genel bir ifade iken, yabancı dil olarak Türkçe kaygısı daha özel bir ifade olarak tanımlanabilir. Türkçe öğretiminde oluşan kaygının diğer dillerin öğretilmesine yönelik kaygıya göre daha fazla ya da az olması çeşitli değişkenlere bağlı olarak değişebilir. Ana dili Türkçe ile aynı dil grubuna ait olan bireylerin yabancı dil olarak Türkçe öğrenme kaygısının daha düşük olacağı ya da ana dili Türkçeden farklı dil ailesinde olan bireylerin yabancı dil olarak Türkçe öğrenme kaygısının daha yüksek olacağı düşünülmektedir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde öğrenenlerin kaygı düzeylerini belirlemek amacıyla yapılan çalışmalar mevcuttur. Polatcan (2018) yaptığı çalışma ile yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kaygı konusunda yapılan çalışmalarını incelemiş ve alanda 20 çalışmanın içerik analizlerini yapmıştır. Aytan ve Tunçel (2015), Şen ve Boylu (2017), Karakuş Tayşi (2018); yazma kaygısı konusunda, Melanlıoğlu ve Demir (2013) konuşma kaygısı konusunda, Yaman ve Tulumcu

(2016) dinleme becerisi öz yeterliği konusunda ve Altunkaya ve Erdem (2016) Türkçenin yabancı dil olarak öğrenilmesinde okuma kaygısı konusunda ölçek hazırlama çalışmaları yapmıştır. Bu çalışmalar incelendiğinde konuşma, okuma, dinleme ve yazma üzerine ayrı ayrı ölçek geliştirme çalışmaları olduğu görülmektedir. Ayrıca Polatcan, Eryılmaz ve Er (2019) yabancı dil olarak Türkçe öğrenme kaygısı ölçeği geliştirmişlerdir.

Melanlıoğlu ve Demir (2013) Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bireyler için konuşma kaygısı ölçeği geliştirmiştir. Çalışmada Woodrow (2006) tarafından geliştirilen *İkinci Dil Konuşma Kaygısı Ölçeğinin* uyarlaması yapılmıştır. Gazi Üniversitesi TÖMER’de bulunan 75 öğrenci ile çalışılmıştır. Ölçek iki faktörden oluşmaktadır ve ölçeğin iç tutarlığı, sınıftaki konuşma kaygısı 0,90 ve sınıf dışında konuşma kaygısı 0,93 ve toplam 0,91 olarak bulunmuştur. Ölçeğin genel güvenilirliği 0,90 olarak hesaplanmıştır. Yapılan istatistiklerde konuşma kaygılarının cinsiyete, ülke ve yaşa göre aralarında anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür.

Aytan ve Tunçel (2015) çalışmalarında Türkçenin yabancı dil olarak öğrenilmesinde yazma kaygısı ölçeği geliştirmişlerdir. Uygulama iki farklı üniversitede öğrenim gören A1 ve A2 düzeyi 422 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin güvenilirliği 0,86 olarak hesaplanmıştır.

Altunkaya ve Erdem’in (2016) yapmış oldukları çalışmada Türkçenin yabancı dil olarak öğrenilmesinde okuma kaygısı ölçeği geliştirilmiştir. Çalışmalarında B düzeyindeki 510 öğrenci ile çalışılmış ve 16 madde ve 3 faktörden oluşan ölçek oluşturulmuştur. Ölçeğin güvenilirliği 0,82 olarak belirlenmiştir.

Yaman ve Tulumcu (2016) Türkçenin yabancı dil olarak öğrenilmesinde dinleme becerisi öz yeterlik ölçeği geliştirmişlerdir. Çalışma iki farklı üniversitenin dil merkezlerinde Türkçe öğrenen 228 yabancı öğrenci ile gerçekleştirmiştir. Temel bilgi düzeyi, kavrama sentez ve üst düzey değerlendirme olarak üç alt boyutta 18 maddelik bir ölçek geliştirilmiştir. Ölçeğin güvenilirliği 0,94 olarak hesaplanmıştır.

Şen ve Boylu (2017) İstanbul Aydın Üniversitesi ve Yunus Emre Kültür Merkezinde Türkçe öğrenen 280 öğrenci ile yazma kaygısı ölçek çalışması yapmışlardır. İki boyuttan ve 13 maddeden oluşan ölçeğin güvenilirlik analizi 0,84 olarak hesaplanmıştır.

Karakuş Tayşi (2018) yabancı dil olarak Türkçe yazma konusunda ölçek çalışması yapmıştır. Çalışma B1 ve B2 öğrencileriyle Dumlupınar ve Gazi Üniversitesindeki toplam 183 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. 19 maddelik bir ölçek geliştirilmiştir. Ölçeğin güvenilirlik katsayısı, 0,83 olarak belirtilmiştir.

Polatcan, Eryılmaz ve Er (2019) 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Bursa Uludağ Üniversitesinde Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen 228 öğrenciyle çalışmıştır. Çalışmalarında ikinci dil olarak Türkçe kaygı ölçeği geliştirmişlerdir. Anlama ve anlatma tekniklerinden oluşan iki faktörlü 19 maddeden oluşan ölçek elde etmişlerdir. Ölçeğin güvenirliği 0,93 olarak hesaplanmıştır.

Alan yazın incelendiğinde dil becerilerinin tümünü ayrı faktörler altında ölçebilen bir ölçeğe rastlanmamaktadır. Yabancı dil öğretiminde ise Yabancı dil olarak Türkçe ile hemen hemen aynı metotlar kullanılmakta fakat yabancı dil kaygı ölçeği gibi hepsini kapsayan bir ölçek bulunmamaktadır. Hambleton ve Patsula (1999) kültürlerarası bir karşılaştırma olmadığı durumlarda yeni bir ölçek geliştirmenin her zaman daha iyi olacağını belirtmişlerdir. Bu sebeplerden dolayı alan ile alakalı bütün becerileri ölçebilecek bir ölçek geliştirme amaçlanmıştır.

Çalışmanın amacı Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde dinleme, konuşma, okuma, yazma olarak dört temel beceriye yönelik kullanıma hazır, geçerli ve güvenilir bir kaygı ölçeği geliştirmektir. Çalışmanın bu konuda yapılacak diğer çalışmalara katkı sağlanması beklenmektedir.

2. Yöntem

Yapılan çalışma bir ölçek geliştirme çalışmasıdır. Çalışma Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin dil öğrenme kaygılarını belirlemek amacıyla “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenme Kaygısı Ölçeği”nin geliştirilmesi ve geçerlik ve güvenirliğinin test edilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Etik kurul onayı Bartın Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulunun 2019-256 tarih ve sayılı kararıyla alınmıştır. Uygulama izni ise İstanbul Üniversitesi Rektörlüğünün 28.01.2020 tarih ve 22781 sayılı yazıyla alınmıştır. Daha fazla öğrenciye ulaşmak için 2 farklı üniversiteden de gerekli izinler istenilmiş fakat izin alınamadığından çalışma 123 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir.

2.1. Çalışma Grubu

Çalışma 2019-2020 eğitim öğretim yılında yabancı dil olarak Türkçe öğrenen 123 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Tablo 1’de katılımcıların cinsiyete göre dağılımları verilmektedir.

Tablo 1.

Katılımcıların Cinsiyete Göre Dağılımları

Cinsiyet	Sayı (N)	Yüzde (%)
Kadın	70	56,9
Erkek	53	43,1
Toplam	123	100

Tablo 1 incelendiğinde katılımcılardan 70 kişinin (%56,9) kadın, 53 kişinin (%43,1) erkek olduğu görülmektedir.

2.2. Madde Havuzunun Oluşturulması

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma kaygılarını belirlemek için öncelikle alan yazın taraması yapılmıştır. Yabancı dil kaygısı için Baş (2013), Öner ve Gediklioğlu (2007), dil becerilerine karşı duyulan kaygı için Akay ve Uzun (2018), konuşma kaygısı için Tunçel (2015), Alkan, Bümen ve Uslu (2019), yazma kaygısı için Şen ve Boylu (2017), Maden, Dincel ve Maden (2015), Aytan ve Tuncel (2015), dinleme kaygısı için Kimura (2016), Elkhafaifi (2005), Vogely (1998), okuma kaygısı için Zhao, Gou ve Dynia (2013), Saito, Garza ve Horwitz (1999), dinleme ve okuma kaygısı için Capan ve Karaca'nın (2013) yapmış olduğu çalışmalar taranmıştır. Yapılan yazın taraması ile 94 sorudan oluşan yabancı dil olarak Türkçe öğrenme kaygısı ölçeği taslak olarak oluşturulmuştur.

3. Bulgular

Bu bölümde ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik sonuçlarına yer verilmiştir.

3.1 Görünüş Geçerliği

Görünüş geçerliği, ölçme aracının ölçmeyi amaçladığı özelliği, açıklamaları, soruları ve ismiyle ölçüyor görünmesi olarak tanımlanmıştır (Büyüköztürk, 2011). Ölçeğin görünüş geçerliğini belirlemek için, yabancılara Türkçe öğreten iki okutman ve yabancılara Türkçe öğretimi alanında çalışan üç akademisyenden görüş alınmıştır. Uzmanlar her maddenin kaygı ölçme becerisini değerlendirmiş, "Uygun" ya da "Uygun Değil" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Uzman görüşlerinden sonra uygun olmayan sorularda düzeltmeler yapılmıştır. Uzman görüşüne göre ölçeğin son şeklinin geçerliği %92,76 olarak hesaplanmıştır.

3.2. Yapı Geçerliği

Araştırmada geliştirilen Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenme Kaygısı Ölçeğinde bulunan 94 maddenin 41'i olumsuz, 53'ü ise olumlu madde şeklinde oluşturulmuştur. Maddeler "kesinlikle katılmıyorum (1), katılmıyorum (2), kısmen katılıyorum (3) katılıyorum (4) kesinlikle

katılıyorum (5)" şeklinde 5'li Likert tipinde hazırlanmıştır. Maddelerin puanlandırılmasında izlenen yöntem Tablo 2'de gösterilmektedir.

Tablo 2.
Ölçeğin Ön Form Maddelerinin Puanlanması

Seçenek	Puan	
	Olumlu Madde	Olumsuz Madde
Kesinlikle katılmıyorum	1	5
Katılmıyorum	2	4
Kısmen katılıyorum	3	3
Katılıyorum	4	2
Kesinlikle katılıyorum	5	1

Tablo 2'de belirtildiği gibi olumlu maddeler kesinlikle katılmıyorum 1 puan, katılmıyorum 2 puan, kısmen katılıyorum 3 puan, katılıyorum 4 puan ve kesinlikle katılıyorum 5 puan olacak biçimde puanlanmış, olumsuz maddeler ise ters şekilde puanlanmıştır.

Ölçeğin faktör analizine uygunluğunu belirlemek için Kaiser Meyer Olkin (KMO) katsayısı hesaplanmış ve Bartlett Sphericity testi yapılarak sonuçları değerlendirilmiştir. Tablo 3'te KMO ve Bartlett testi değerleri verilmiştir.

Tablo 3.
Ön Form KMO ve Bartlett Testi Değerleri

Kaiser-Meyer-Olkin Örnekleme Yeterliği Katsayısı	0,764
Yaklaşık Ki-Kare değeri	8808,966
Bartlett's Testi	sd
	3403
	p
	0,000

Tablo 3'teki verilere göre KMO değeri 0,764 olarak hesaplanmıştır. Bartlett testi sonucu ($x^2=8808,966$; $sd=3403$ $p<0,000$) ise anlamlıdır. KMO değerinin 1' e yakın olması faktör analizi için uygun olduğunu gösterirken, Bartlett'in küresellik testi ise değişkenlerin birbirleriyle anlamlı olup olmadığını belirtir (Büyüköztürk, 2016). Ölçek verileri ile hesaplanan KMO değerlerinin 0,60'tan yüksek olmasının veri yapısının faktör analizi için uygun olduğunu ortaya koymaktadır (Büyüköztürk, 2016). Bu verilerle faktör analizi için uygun olduğu belirlenmiştir.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenme Kaygısı Ölçeğinin madde havuzunda yer alan 94 sorunun verileri ile açılımlı faktör analizinde, örnekleme yeterliliğinin ölçüsü 0.50'in altında olan maddeler (1,6,10,12,40,59,60,70,71,81,87) ölçekten çıkarılmıştır (Sipahi, Yurtkoru ve Çinko, 2013). Kalan maddeler üzerinden tekrar faktör analizi yapılmıştır. Açılımlı faktör analizinde maddelerin yer aldıkları faktörlerdeki yük değerleri için 0,50 temel alınmıştır (Sipahi, Yurtkoru ve Çinko, 2013). Faktör dışında kalan maddeler ve faktör yükleri 0,50'nin altında kalan maddeler

(34,53,47,68, 64, 63, 21, 22, 2, 3, 69, 18, 14, 17, 19, 66, 54, 82, 55, 30, 20, 62, 44, 61, 94, 75, 83, 25, 23, 24, 26, 27, 28, 41, 42, 45, 46, 58, 56, 57, 73, 77, 89) ölçekten çıkarılmıştır. Faktör analizinden sonra güvenilirlik analizi yapılmıştır. Büyüköztürk (2002), madde toplam korelasyonu değerini yorumlarken; madde toplam korelasyonu 0,30 ve daha yüksek maddelerin kişileri iyi derecede ayırt ettiği, 0,20-0,30 arasında kalan maddelerin gerekli görülmesi durumunda teste alınabileceği ya da maddenin düzeltilmesi gerektiği, 0,20'den daha düşük maddelerin teste alınmamasını belirtmektedir. Bu çalışmada madde toplam korelasyon değeri 0,29 ve altındaki maddeler çıkarılmıştır. Ölçeğin son formu için faktör analizi, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları tekrar yapılarak son sonuçlara ulaşılmıştır. Ölçeğin son formu 39 maddeden oluşmakta ve ölçekte olumsuz madde bulunmamaktadır. Tablo 4'te maddelerin puanlanması verilmektedir.

Tablo 4.

Ölçeğin Son Form Maddelerinin Puanlanması

Seçenek	Puan
Kesinlikle katılmıyorum	1
Katılmıyorum	2
Kısmen katılıyorum	3
Katılıyorum	4
Kesinlikle katılıyorum	5

Tablo 4'te Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenme Kaygısı ölçek maddelerinin puanlanmasının son hali görülmektedir. Ölçek maddeleri kesinlikle katılmıyorum 1 puan, katılmıyorum 2 puan, kısmen katılıyorum 3 puan, katılıyorum 4 puan ve kesinlikle katılıyorum 5 puan olacak biçimde puanlanmıştır. Bu puanlama ile toplam puanı yüksek olan bireylerin kaygı düzeyinin yüksek, toplam puanı düşük olan bireylerin kaygı düzeyinin düşük olduğu anlaşılmaktadır.

Ölçeğin son şekli Kaiser Meyer Olkin (KMO) katsayısı hesaplanmış ve Bartlett Sphericity testi sonuçları değerlendirilmiştir. Tablo 5'te KMO ve Bartlett testi değerleri verilmiştir.

Tablo 5.

Ön Form KMO ve Bartlett Testi Değerleri

Kaiser-Meyer-Olkin Örnekleme Yeterliği Katsayısı	0,904	
	Yaklaşık Ki-Kare değeri	3626,869
Bartlett's Testi	sd	741
	p	0,000

Tablo 5'teki verilere göre KMO değeri 0,904 olarak hesaplanmıştır. Bartlett testi sonucu ($\chi^2=3626,869$; $sd=741$ $p<0,000$) ise anlamlıdır. KMO değerinin 1'e yakın olması faktör analizi için uygun olduğunu gösterirken, Bartlett'in küresellik testi ise değişkenlerin birbirleriyle anlamlı olup olmadığını belirtir (Büyüköztürk, 2016). Ölçek verileri ile hesaplanan KMO değerlerinin 0,60'tan

yüksek olmasının verilerin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir (Büyüköztürk, 2016). Bu verilerle faktör analizi yapılabileceği görülmüştür. Geliştirilen ölçeğe ilişkin faktör analizi sonuçları Tablo 6'te verilmiştir.

Tablo 6.
Ölçeğe İlişkin Açımlayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Yük Değeri							
1. Faktör Dinleme Kaygısı		2. Faktör Yazma Kaygısı		3. Faktör Konuşma Kaygısı		4. Faktör Okuma Kaygısı	
S67	0,740	S29	0,537	S4	0,710	S48	0,620
S72	0,707	S31	0,768	S7	0,696	S49	0,717
S74	0,700	S32	0,700	S8	0,747	S50	0,717
S76	0,697	S33	0,551	S9	0,742	S51	0,643
S78	0,699	S35	0,660	S11	0,660	S52	0,762
S79	0,802	S36	0,814	S13	0,724	S65	0,601
S80	0,652	S37	0,809	S15	0,629		
S84	0,773	S38	0,605	S16	0,688		
S85	0,810	S39	0,653				
S86	0,740	S43	0,622				
S88	0,632						
S90	0,577						
S91	0,764						
S92	0,715						
S93	0,693						

Tablo 6'daki verilere göre faktör analizi sonucu oluşan 39 maddelik ölçekte yer alan maddelerin faktör yükleri 0,537 ile 0,814 arasında değişmektedir. Ölçeğin Dinleme Kaygısı alt boyutunda 15 madde, Yazma Kaygısı alt boyutunda 10 madde, Konuşma Kaygısı alt boyutunda 8 madde ve Okuma Kaygısı alt boyutunda 6 madde bulunmaktadır. Dinleme Kaygısı alt boyutunda yer alan maddelerin yük değerlerinin 0,810 ile 0,577 arasında değiştiği, Yazma Kaygısı alt boyutunda yer alan maddelerin yük değerlerinin 0,814 ile 0,537 arasında değiştiği, Konuşma Kaygısı alt boyutunda yer alan maddelerin yük değerlerinin 0,747 ile 0,629 arasında değiştiği ve Okuma Kaygısı alt boyutunda yer alan maddelerin yük değerlerinin 0,717 ile 0,601 arasında değiştiği görülmektedir. Faktör analizinde elde edilen varyans sonuçları Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7.
Varyans Yüzdeleri

Bileşen	Toplam	Varyans (%)	Kümülatif
1	15,673	40,187	40,187
2	4,282	10,980	51,167
3	2,415	6,191	57,359
4	1,906	4,888	62,247

Tablo 7’de görüldüğü üzere ölçek faktörlerinin öz değerleri 15,673 ile 1,906 arasında değişmektedir. Ölçeği oluşturan dört alt faktörün, toplam varyansın %62,25’ini açıkladığı görülmektedir.

3.3. Güvenirlik Çalışmaları

Büyüköztürk (2016) güvenirligi, ölçülmek istenen özelliğin ne kadar doğru ölçüldüğü şeklinde ifade etmiştir. Ölçeğin güvenirligini belirlemek amacıyla Cronbach Alfa güvenirlilik analizi uygulanmıştır. Ölçek maddelerinin ayırt ediciliğini belirlemek için alt ve üst grupların puanlarının birbirinden farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Katılımcıların ölçekten aldığı puanlar küçükten büyüğe doğru sıralanmış ve %27’lik alt ve üst grupta bulunan 66 öğrencinin sonuçları bağımsız gruplar t- test ile analiz edilmiştir. Sonuçlar Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8.

Ölçeğin Alt-Üst Grup Madde Analizi

Maddeler	Üst Grup		Alt Grup		T	p	Madde- toplam korelasyonu
	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS			
S4	4,45	0,50	1,27	0,45	26,943	0,000*	,488
S7	4,61	0,50	1,33	0,48	27,268	0,000*	,549
S8	4,85	0,36	1,55	0,05	30,452	0,000*	,518
S9	4,55	0,51	1,33	0,48	30,452	0,000*	,610
S11	4,58	0,50	1,00	0,00	40,928	0,000*	,656
S13	4,42	0,50	1,00	0,00	39,193	0,000*	,638
S15	4,21	0,60	1,00	0,00	30,760	0,000*	,571
S16	4,76	0,44	1,21	0,42	33,863	0,000*	,577
S29	4,52	0,51	1,15	0,36	30,935	0,000*	,545
S31	4,27	0,67	1,00	0,00	27,885	0,000*	,552
S32	4,46	0,48	1,06	0,24	38,609	0,000*	,626
S33	4,52	0,51	1,00	0,00	39,788	0,000*	,537
S35	4,33	0,69	1,03	0,17	26,583	0,000*	,618
S36	4,27	0,67	1,00	0,00	27,885	0,000*	,596
S37	4,58	0,50	1,00	0,00	40,928	0,000*	,586
S38	4,48	0,51	1,12	0,33	31,877	0,000*	,623
S39	4,42	0,61	1,30	0,47	23,251	0,000*	,627
S43	4,52	0,51	1,30	0,47	26,763	0,000*	,650
S48	4,48	0,51	1,15	0,36	30,656	0,000*	,700
S49	4,79	0,42	1,33	0,48	31,318	0,000*	,649
S50	4,36	0,49	1,42	0,50	24,109	0,000*	,727
S51	4,48	0,51	1,27	0,45	27,144	0,000*	,666
S52	3,73	1,31	1,18	0,39	10,728	0,000*	,656
S65	4,45	0,51	1,15	0,36	30,452	0,000*	,636
S67	4,64	0,49	1,30	0,47	28,298	0,000*	,640
S72	4,55	0,51	1,52	0,51	24,298	0,000*	,577
S74	4,42	0,50	1,33	0,48	25,600	0,000*	,549
S76	4,64	0,49	1,52	0,51	25,453	0,000*	,665

S78	4,79	0,42	1,27	0,45	32,892	0,000*	,612
S79	4,61	0,50	1,33	0,48	27,268	0,000*	,683
S80	4,52	0,51	1,33	0,48	26,199	0,000*	,612
S84	4,33	0,48	1,45	0,51	23,750	0,000*	,615
S85	4,45	0,51	1,33	0,48	25,750	0,000*	,659
S86	4,64	0,49	1,55	0,51	25,255	0,000*	,627
S88	4,39	0,50	1,27	0,45	26,706	0,000*	,620
S90	4,61	0,50	1,58	0,50	24,665	0,000*	,558
S91	4,64	0,49	1,52	0,51	25,453	0,000*	,714
S92	4,48	0,51	1,39	0,50	25,016	0,000*	,723
S93	4,42	0,50	1,42	0,50	24,280	0,000*	,666
Toplam	175,42	17,11	49,30	12,08	34,580	0,000*	1,000

*p<0,05

Tablo 8 incelendiğinde, alt ve üst grup puanları arasında p<0.001 düzeyinde anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Yapılan test sonucunda ölçek maddelerinin iç geçerliğinin yüksek olduğu görülmektedir. Tablo 9'da Yabancı dil olarak Türkçe öğrenme kaygısı ölçeğinin güvenilirlik analizi sonuçları verilmiştir.

Tablo 9.

Ölçeğin Güvenirlik Analizi Sonuçları

	Cronbach Alpha Güvenirlik Katsayısı
Dinleme Kaygısı	0,95
Yazma Kaygısı	0,92
Konuşma Kaygısı	0,90
Okuma Kaygısı	0,91
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenme Kaygısı Ölçeği	0,96

Tablo 9'da belirtildiği üzere Dinleme Kaygısı alt boyutu için 0,95, Yazma Kaygısı alt boyutu için 0,92, Konuşma Kaygısı alt boyutu için 0,91 ve Okuma Kaygısı alt boyutu için 0,90 olarak hesaplanmıştır. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenme Kaygısı Ölçeğinin Cronbach Alfa (α) iç tutarlık katsayısı ise 0,96 olarak hesaplanmıştır. Analizler sonucunda elde edilen Cronbach Alfa (α) katsayısının 0,60 ile 0,80 arasında olması durumunda ölçeğin güvenilir; 0,80 ile 1,00 arasında olması durumunda ise ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğu ifade edilmiştir (Akgül ve Çevik, 2005; Büyüköztürk, 2016). Bu bağlamda hazırlanan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenme Kaygısı Ölçeği ve alt boyutlarının yüksek derece güvenilir olduğu belirlenmiştir.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenme Kaygısı Ölçeği geliştirmek amacıyla yapılan bu çalışma sonucunda oluşturulan ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik sonuçlarının oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Ölçek oluşturulurken madde havuzu soruları seçici davranılarak oluşturulmuş ve

uzman görüşleri alınarak gerekli düzeltmeler yapılmıştır. 123 öğrenci ile uygulama çalışması yapılan ölçeğin KMO değerinin 0,76 çıkması ve bu değer 0,60'tan yüksek olması faktör analizine uygun olduğunu göstermiştir. Barlett testinin $p < 0.000$ düzeyinde anlamlı çıktığını görülmüştür. Faktör analizinde 0,50 yük değeri temel alınmış, güvenilirlik analizinde ise madde toplam korelasyon değerleri 0,29 altında olan maddeler ölçekten çıkarılmıştır. Toplamda 39 maddeden oluşan bir ölçek oluşturulmuştur.

Ölçeğin görünüş geçerliği %92,76 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin son analizlerinde KMO değeri 0,96 olarak belirlenmiş, Barlett testinin $p < 0.000$ düzeyinde anlamlı çıktığını görülmüştür. Faktör analizi sonucunda elde edilen veriler okuma kaygısı, yazma kaygısı, dinleme kaygısı ve konuşma kaygısı olarak 4 ayrı alt boyutta toplanmıştır. Dinleme Kaygısı alt boyutu maddelerinin faktör yüklerinin 0,810-0,577, Yazma Kaygısı alt boyutu maddelerinin faktör yüklerinin 0,814-0,537, Konuşma Kaygısı alt boyutu maddelerinin faktör yüklerinin 0,747-0,629 ve Okuma Kaygısı alt boyutu maddelerinin faktör yüklerinin 0,762-0,601 değerleri arasında değiştiği, toplam varyansın %62,25'ini açıklayan bir ölçek elde edilmiştir.

Madde ayırt ediciliğinin belirlemek için ölçekteki puanlar büyükten küçüğe doğru sıralanmış, alt %27 ve üst %27'lik gruplar oluşturulmuş ve bağımsız gruplar t-testi yapılmıştır. Alt ve üst grup p değeri $p < 0.001$ düzeyinde anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Ölçek maddelerinin kendi içinde tutarlı olduğu ve iç geçerliliğinin de yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Dinleme Kaygısı alt boyutu için 0,95, Yazma Kaygısı alt boyutu için 0,92, Konuşma Kaygısı alt boyutu için 0,91 ve Okuma Kaygısı alt boyutu için 0,90 olarak hesaplanmıştır. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenme Kaygısı Ölçeğinin Cronbach Alfa (α) iç tutarlık katsayısı ise 0,96 olarak hesaplanmıştır. Ölçek "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenme Kaygısı Ölçeği" olarak dört temel becerideki kaygıyı ölçmeye hazır hale getirilmiştir.

KAYNAKLAR

- Akay, C., ve Uzun, N. B. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe'nin öğrenme sürecinde dil becerileri açısından duyulan kaygı. *Electronic Turkish Studies*, 13(19) 1-20. DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.14062>
- Akgül, A., ve Çevik, O. (2005). *Istatistiksel Analiz Teknikleri, SPSS'te İşletme Yönetimi Uygulamaları*, (2. Baskı). Ankara: Emek Ofset Ltd. Sti.
- Alkan, H., Bümen, N. T., ve Uslu, Ö. (2019). İngilizce Konuşma Kaygısı Ölçeği'nin Türkçeye Uyarlanma Çalışması. *Gazi University Journal of Gazi Educational Faculty (GUJGEF)*, 39(2).

- Altunkaya, H. (2015). *Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin okuma kaygıları ile okuduğunu anlama becerileri arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Altunkaya, H. ve Erdem, İ. (2016). *Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlere yönelik okuma kaygısı ölçeğinin geliştirilmesi*. S. Dilidüzgün (Ed.), Kuram ve Uygulama Bağlamında Türkçe Öğretimi içinde. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aytan, N., ve Tunçel, H. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe yazma kaygısı ölçeği. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(30), 50-62.
- Baş, G. (2013). Yabancı dil öğrenme kaygısı ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 17(2). 49-68.
- Büyüköztürk, Ş. (2016). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. (12. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Capan, S. A., ve Karaca, M. (2013). A comparative study of listening anxiety and reading anxiety. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 70, 1360-1373. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.01.198>
- Çelik, S. (2014). Communicative language teaching. *Research Gate*, 183-199.
- Durmuş, B., Yurtkoru, E. S. ve Çinko, M. (2013). *Sosyal Bilimlerde SPSS'le Veri Analizi* (5. Basım). İstanbul: Beta Basım Aş.
- Elkhafaifi, H. (2005). Listening comprehension and anxiety in the Arabic language classroom. *The modern language journal*, 89(2), 206-220. <https://doi.org/10.1111/j.1540-4781.2005.00275.x>
- Erdil, M. (2018). Türkiye Cumhuriyeti yükseköğretim kuruluna bağlı 209 üniversitede yabancılara türkçe öğretimi. *Journal of International Social Research*, 11(60). <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2018.2764>
- Güzel, A. ve Barın E. (2013), *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Hambleton, R. K., ve Patsula, L. (1999). Increasing the validity of adapted tests: Myths to be avoided anguidlines for improving test adaptation practices. *Journal of Applied Testing Technology*, 1, 1-13.
- Horwitz, E. K., Horwitz, M. B., ve Cope, J. (1986). Foreign language classroom anxiety. *The Modern language journal*, 70(2), 125-132. <https://doi.org/10.1111/j.1540-4781.1986.tb05256.x>
- Kimura, H. (2017). Foreign language listening anxiety: A self-presentational view. *International Journal of Listening*, 31(3), 142-162.
- MacIntyre, P. D., ve Gardner, R. C. (1989). Anxiety and second-language learning: Toward a theoretical clarification. *Language learning*, 39(2), 251-275. <https://doi.org/10.1111/j.1467-1770.1989.tb00423.x>
- Maden, S., Dincel, Ö., ve Maden, A. (2015). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazma kaygıları. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 4(2), 748-769.

- Melanlıoğlu, D., ve Demir, T. (2013). Türkçe öğrenen yabancılar için konuşma kaygısı ölçeğinin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(3), 389-404.
- Öner, G., ve Gedikoğlu, T. (2007). Foreign language anxiety affecting learning English of secondary school students in Gaziantep. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(2), 67-78.
- Polatcan, F. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kaygı üzerine yapılan araştırmaların incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(1), 205-216. <https://doi.org/10.16916/aded.483208>
- Polatcan, F., Alyılmaz, S., Er, O.(2019). İkinci dil olarak Türkçe öğrenme kaygısı ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Uluslararası toplum araştırmaları dergisi*, 11(18), 384-401. DOI: 10.26466/opus.535618
- Saito, Y., Garza, T. J., ve Horwitz, E. K. (1999). Foreign language reading anxiety. *The modern language journal*, 83(2), 202-218. <https://doi.org/10.1111/0026-7902.00016>
- Seven, M. A., ve Engin, A. O. (2008). Öğrenmeyi etkileyen faktörler. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(2), 189-212.
- Sipahi, B., Yurtkoru, S. E. ve Çinko, M. (2010). Sosyal Bilimlerde SPSS'le Veri Analizi (3. Baskı). İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.
- Şen, Ü. ve Boylu, E. (2017). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlere yönelik yazma kaygısı ölçeğinin geliştirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 6(2), 1122-1132.
- Tayşi, E. K. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe yazma kaygısı ölçeğinin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 22(4), 1033-1050.
- Tunçel, H. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe konuşma kaygısının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi*, (2), 107-135.
- Tüm, G., ve Griffiths, C., (2019). *Factors Influencing the Learning of Turkish*. 3. Uluslararası Sınırsız Eğitim ve Araştırma Sempozyumu USEAS 2019 (pp.138-144). Muğla, Turkey
- Vogely, A. (1995). Perceived strategy use during performance on three authentic listening comprehension tasks. *The Modern Language Journal*, 79(1), 41-56. <https://doi.org/10.1111/j.1540-4781.1995.tb05414.x>
- Yaman, H., ve Tulumcu, F. M. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler için dinleme becerisi öz yeterlik ölçeği geliştirilmesi. *Electronic Turkish Studies*, 11(3). 2371-2386 DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9327>
- Zhao, A., Guo, Y., ve Dynia, J. (2013). Foreign language reading anxiety: Chinese as a foreign language in the United States. *The Modern Language Journal*, 97(3), 764-778. <https://doi.org/10.1111/j.1540-4781.2013.12032.x>

Anxiety Scale in Learning Turkish as a Foreign Language: Validity and Reliability Study

EXTENDED SUMMARY

This study has been prepared with the aim of creating Turkish language anxiety scale as a foreign language. Teaching Turkish as a foreign language has been a new field that started in the 80s and has been very popular in recent years. Teaching Turkish to foreigners started in 1982 with the program of Turkish Language and Culture at Boğaziçi University and continued with the establishment of Ankara University TÖMER center, and later they worked on teaching Turkish to foreigners as TÖMER (Turkish Teaching Center) or language centers at many universities.

Anxiety may occur in people while learning a target language. This type of anxiety has been described as foreign language anxiety. Similar concerns can be seen in individuals who learn Turkish as a foreign language. When the literature is reviewed, it is seen that important studies are carried out in the field of foreign language anxiety. Foreign language anxiety and Turkish language learning anxiety constitute close concepts. There are studies to determine the anxiety levels of learners in teaching Turkish as a foreign language. In the field, some studies on speaking, writing, reading and listening anxiety were conducted. When these studies are examined, it is observed the scale development studies are carried out separately on each skill of speaking, reading, listening and writing. Therefore, the studies on the anxiety of learning Turkish as a foreign language are not likely to be sufficient to measure all skills in the literature. For this reason, this scale study was conducted.

The scale was prepared by scanning the required field and necessary arrangements were made by seeking expert opinions. In order to determine the validity of the scale, the scale was changed by taking expert opinions by 2 lecturers teaching Turkish to foreigners and 3 academics working in teaching Turkish to foreigners. According to the expert opinions, the validity of the final form was calculated as 92.76%. 123 foreign students learning Turkish, reached via Istanbul University and social media, were involved in the study. Validity and reliability analyzes of the study were done with SPSS 20.0. Findings were presented in the form of tables. 41 of the 94 items in the Turkish Learning as a foreign language Anxiety Scale were formed as negative and 53 of them as positive items. The items were prepared in the 5-point Likert type as "I absolutely disagree (1), disagree (2), partially agree (3) agree (4) strongly agree (5)". The KMO value of the scale, which was applied with 123 students, was 0.76 and this value was higher than 0.60, which

showed that it was suitable for factor analysis. Barlett test was found to be significant at $p < 0.000$ level. The factor analysis was based on a load value of 0.50, while in the reliability analysis, items with item total correlation values below 0.29 were excluded from the scale. A scale consisting of 39 items in total was created. In the last analysis of the scale, KMO value was determined as 0.96, and it was seen that the Barlett test was significant at the level of $p < 0.000$. The scale has 15 items in the sub-dimension of listening anxiety, 10 items in the sub-dimension of writing anxiety, 8 items in the sub-dimension of speaking anxiety and 6 items in the sub-dimension of reading anxiety. It is observed that the load values of the items in the sub-dimension of listening anxiety ranged between 0.810 and 0.577, the load values of the items in the sub-dimension of writing anxiety ranged between 0.814 and 0.537, and the load values of the items in the sub-dimension of speaking anxiety ranged between 0.747 and 0.629 and sub-dimension of reading anxiety ranged between 0.717 and 0.601.

As a result of the analyses, it was determined that the scale consists of 4 sub-dimensions: listening anxiety, writing anxiety, reading anxiety and speaking anxiety. The scale has been proved to have internal validity. It was calculated as 0.95 for the first sub-dimension, 0.92 for the second sub-dimension, 0.90 for the third sub-dimension, 0.91 for the fourth sub-dimension and Cronbach's Alpha (α) reliability coefficient was calculated as 0.96. for the Anxiety Scale in Teaching Turkish as a Foreign Language. It is seen that the validity and reliability results of the scale created as a result of this study conducted in order to develop Anxiety Scale in Learning Turkish as a foreign language. It has been determined that the anxiety scale in Turkish learning as a foreign language can be used as a valid and reliable data collection tool to measure all language skills in teaching language.